

SHIFOKORNING BIR OG‘IZ SO‘ZI: BEMORNING RUHIY HOLATIGA SO‘ZLARNING TA’SIRI

Sabirov Dilshod Shuxratovich

Ilmiy rahbar: Xalqaro va tibbiyot fakulteti dekani,
farmatsevtika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Isomitdinova Bahora Qobil qizi

Toshkent farmatsevtika institute
Sanoat farmatsiyasi yo'nalishi 2-bosqich talabasi
Tel.: (91)553-56-06

G'aybullayev Sanjar Shokir o'g'li

Toshkent farmatsevtika instituti
Farmatsiya yo'nalishi 4-bosqich talabasi
Tel.: (93) 779-25-25
<https://doi.org/10.5281/zenodo.22644580>

Qabul qilindi: 1-sentabr 2026-yil • Ma'qullandi: 6-sentabr 2026-yil • Nashr qilindi: 7-sentabr 2026-yil

Kalit so'zlar:

shifokor, bemor, muloqot, ruhiy holat, ishonch, tibbiyot, psixologiya, mehr, e'tibor.

Ushbu tezisda shifokor va bemor o'rtasidagi muloqotning inson ruhiy holatiga ta'siri haqida fikr yuritiladi. Tibbiyotda ko'pincha dori-darmon, muolaja va tashxis haqida gapiriladi, lekin bemorga aytilgan oddiy bir so'z ham uning kayfiyati va davolanishga bo'lgan munosabatiga ta'sir qilishi mumkin. Shifokorning muloyim gapirishi, bemorni tinglashi va unga umid berishi bemorda ishonch hissini kuchaytiradi. Aksincha, qo'pol yoki qo'rqituvchi so'zlar bemorning xavotirini oshirishi mumkin. Shu sababli tibbiyot xodimining muomalasi ham kasbiy mahoratning muhim qismi hisoblanadi. Inson kasal bo'lganida nafaqat uning tanasi, balki ruhiy holati ham o'zgaradi. Oddiy kunlarda e'tibor bermaydigan narsalar ham kasallik paytida inson uchun juda muhim bo'lib qolishi mumkin. Ayniqsa, shifokorning bemor bilan qanday gaplashishi katta ahamiyatga ega. Ba'zan bemorga katta yordam berish uchun faqat dori yoki muolaja emas, yaxshi so'z ham kerak bo'ladi. "Hammasi yaxshi bo'ladi", "Siz yolg'iz emassiz", "Biz sizga yordam beramiz" kabi oddiy gaplar bemorda umid va ishonch uyg'otishi mumkin. Shifokor bemor hayotidagi eng mas'uliyatli insonlardan biridir. Chunki bemor o'z sog'lig'i bilan bog'liq muhim qarorlarni shifokorga ishonib topshiradi. Shu sababli shifokorning bilimidan tashqari, uning bemor bilan muloqot qila olishi ham juda muhim. Bemor shifokor huzuriga kirganida ko'pincha qo'rquv, xavotir yoki noaniqlik bilan keladi. U o'zida qanday kasallik borligini, davolanish qanday kechishini va natijasi qanday bo'lishini o'ylaydi. Shunday paytda shifokorning muomalasi bemorning ruhiy holatiga bevosita ta'sir qilishi mumkin. Masalan, shifokor bemorning gapini diqqat bilan tinglasa, uning savollariga tushunarli qilib javob bersa va muammosiga befarq bo'lmasa, bemorda shifokorga nisbatan ishonch paydo bo'ladi. Ishonch esa davolanish jarayonida juda muhim. Aksincha, bemorga qo'pol gapirish, uning savollarini mensimaslik yoki ortiqcha qo'rqitish bemorning xavotirini kuchaytirishi mumkin. Ba'zan shifokor uchun oddiy bo'lgan gap bemor tomonidan boshqacha qabul qilinadi. Chunki shifokor har kuni turli kasalliklarni ko'rishga o'rgangan bo'lishi mumkin, bemor esa aynan shu kasallik bilan birinchi marta duch kelayotgan bo'ladi. Shuning uchun tibbiyot xodimi o'z so'zlarini ehtiyotkorlik bilan

tanlashi kerak. Bu bemorga haqiqatni yashirish degani emas. Aksincha, bemorga vaziyatni tushunarli, xotirjam va insoniy tarzda tushuntirish kerak. Shifokorning bemorni tinglashi ham juda katta ahamiyatga ega. Baʼzan bemor oʻzidagi muammoni shifokorga aytib berishni, shunchaki kimdir uni eshitishini xohlaydi. Agar shifokor bemorni boʻlmasdan tinglasa, uning shikoyatlariga jiddiy qarasa, bemor oʻzini qadrlangan inson sifatida his qiladi. Tibbiyotda “insoniylik” tushunchasi ham aynan shu yerda namoyon boʻladi. Shifokor bemorni faqat kasallik sifatida emas, balki his-tuygʻulari, qoʻrquvlari va umidlari bor inson sifatida koʻrishi kerak. Ayniqsa, ogʻir kasallik bilan kurashayotgan bemorlarda ruhiy qoʻllab-quvvatlashning oʻrni katta. Bunday bemorga umid berish, uning savollariga sabr bilan javob berish va yolgʻiz emasligini his qildirish juda muhim. Baʼzan shifokorning birgina samimiy gapi bemorning kayfiyatini butunlay oʻzgartirishi mumkin. Bu masala kelajakdagi tibbiyot xodimlari uchun ham muhim. Talaba davridan boshlab bemor bilan toʻgʻri muloqot qilish, uni tinglash va hurmat qilish koʻnikmalarini shakllantirish kerak. Chunki yaxshi mutaxassis faqat oʻz kasbini yaxshi biladigan emas, balki inson bilan toʻgʻri munosabat oʻrnata oladigan mutaxassisdir. Xulosa qilib aytganda, tibbiyotda har bir soʻzning oʻz oʻrni bor. Shifokorning bir ogʻiz yaxshi soʻzi bemorga umid, ishonch va xotirjamlik berishi mumkin. Qoʻpol yoki oʻylamasdan aytilgan gap esa aksincha, uning qoʻrquvini kuchaytirishi mumkin. Shuning uchun shifokorning vazifasi faqat kasallikni aniqlash va davolashdan iborat emas. Bemorni tushunish, tinglash, hurmat qilish va unga insoniy munosabatda boʻlish ham tibbiyotning muhim qismidir. Menimcha, haqiqiy shifokor bemorning faqat tanasini emas, uning ruhini ham tushunishga harakat qiladi. Chunki baʼzan bemorga dori bilan birga ishonch va umid ham kerak boʻladi.